

Dosarul nr. 2ra-335/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Z. Talpalaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Dabija împotriva lui Constantin Cheianu, Publicației „Jurnal de Chișinău” și portalului jurnal.md cu privire la apărarea onoarei și demnității, obligarea dezmințirii afirmațiilor calomnioase, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Publicația „Jurnal de Chișinău” și Constantin Cheianu, reprezentați de avocatul Dumitru Pavel și a fost menținută hotărârea din 10 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 13 septembrie 2017 Nicolae Dabija a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Constantin Cheianu, Publicației „Jurnal de Chișinău” și portalului jurnal.md cu privire la apărarea onoarei și demnității, obligarea dezmințirii afirmațiilor calomnioase, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 11 august 2017, Publicația „Jurnal de Chișinău” nr. 31 (1538), pag. 8 și portalul jurnal.md la 06 august 2017, au publicat un articol calomnios, intitulat „Portretul lui Nicolae Dabija”, semnat de Constantin Cheianu, care îi lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională. Articolul conține un șir de expresii defăimătoare, minciuni, calomnii și declarații iresponsabile, fiind plin de injurii la adresa sa: „Nicolae Dabija e... un parșiv”, „... o canalie notorie”, „lingău al lui Plahotniuc”, „poet-oncolog”, „om josnic, fără scrupule”,

„șantajabil”, „cu grave păcate, minciunos”, „leit Plahotniuc”, „prieten cu Plahotniuc”, „sluga lui Plahotniuc”, „împlinește comenzile lui Plahotniuc”, „Plahotniuc îi editează cărțile”, „amoral”, „hoț” (ar fi furat bani din România), „denunțator la CC și KGB”, „porc” („rămă mormintele”) etc.

A menționat că, Constantin Cheianu, fără nici un argument, îi face un „portret de monstru uman”: „Nicolae Dabija... ins înrăit, veninos, cinic, cu un apetit înfinit pentru a bârfi, a murdări, a calomnia. Când vrea (ori trebuie) să spună ceva rău despre o persoană, Dabija nu se rezumă doar la epitete, el devine un parșiv care pierde simțul și măsura cuvintelor, a ceea ce spune, emițând minciuni cumplite, apocaliptice.” „De vreo trei ani scriitorul Nicolae Dabija a intrat în armata slujitorilor lui Vladimir Plahotniuc. Unii spun că de dragul banilor, alții - din cauza șantajului, cică Plahotniuc l-ar avea la mână pe chestia banilor din România pe care i-a gestionat nu tocmai corect Dabija. Alții spun că la mijloc e și una și alta. Cert este că omul îndeplinește nu doar cuminte, ci cu un zel ieșit din comun comenzile venite de la GBC. Din cauza aceasta, de trei ani eu, Val Butnaru, Anatol Durbală și postul nostru Jurnal TV suntem de ocară în gura lui Dabija. Dar cum să te miri de asta, dacă el a ajuns într-un articol să-l critice până și pe ambasadorul SUA la Chișinău, atunci când acesta nu a făcut pe placul lui Plahotniuc?!” „Una din metodele preferate ale lui Dabija de a murdări oameni și deci de a face bani este răscolitul mormintelor. Întotdeauna a practicat treaba asta și întotdeauna cu destul profit. Iarna trecută nu apucase să înghețe țărâna pe mormântul lui Ion Ungureanu că Dabija a și început s-o râme împreună cu o altă canalie notorie de la Uniunea Scriitorilor, Andrei Strâmbeanu, atacându-ne pe mine și pe Val Butnaru. Și interesant că imediat după aceste atacuri la adresa noastră, o piesă de teatru a lui Strâmbeanu a ajuns în repetiții la Teatrul Național - cică în această toamna va fi premiera - iar Dabija și-a mai editat niște cărți (asta fiind doar ceea ce e la vedere).” „La vreo opt luni de la trista dispariție a lui Ion Ungureanu, Dabija mai dă o dată cu târnăcopul în mormântul lui. Cu același scop, de a-i folosi numele pentru a ne denigra. Și fiți siguri că omul o să mai întoarcă cadavrul lui Ungureanu pe o parte și pe alta atâta timp cât numele acestuia o să-i aducă dividende. Ori o să-l spele de niște păcate.” „Dabija... e o slugă a lui Plahotniuc. Dar cum să ataci o slugă a lui Plahotniuc în justiția lui Plahotniuc?!” „... portalurile lui Plahotniuc, inclusiv hotnews.md, unde Dabija publică regulat...” „Dabija spune minciuna că de fapt Ion Ungureanu l-a declarat „ticălosul anului” nu pe Năstase, ci pe socialistul Bătrâncea.” „Dabija avea altă comandă de la Plahotniuc, și anume aceea de a ne murdări și compromite.” „Strâmbeanu, celălalt lingău al lui Plahotniuc, a scris că Ungureanu suferea demult de cancer, Dabija e un... poet-oncolog!” „Revărsare de josnicie a lui Dabija...” „De ce credeți că el s-a făcut mare prieten cu Plahotniuc? Da, în primul rând din cauza banilor, dar și a moravurilor apropiate.” „Cât de ușor și fără scrupule operează Dabija cu minciuni, dezinformare, manipulare, parcă-i leit Plahotniuc.” „Ce făcea Nicolae Dabija astăzi dacă mai trăiam în Uniunea Sovietică? Murdărea colegi, îi denunța la CC și la KGB. Acum editează cărți și ziare pe bani românești și pe banii lui Plahotniuc”.

Reclamantul consideră că toate acestea sunt învinuiri grave, informațiile sunt false în totalitate, articolul e compus din invenții și minciuni iresponsabile, care nicidecum nu pot fi încadrate în noțiunea de judecăți de valoare, autorul având scopul nu de a informa, ci de a dezinforma publicul, inventând în mod tendențios un „portret” monstruos, căruia îi atribuie defecte pe care nu le are și fapte care nu îi aparțin.

A notat că la 21 august 2017 a expediat pârâților Constantin Cheianu, Publicația „Jurnal de Chișinău” și portalului jurnal.md cereri prealabile, prin care a solicitat dezmințirea afirmațiilor calomnioase și necorespunzătoare realității, cu repararea prejudiciului moral în mărime a câte 100 000 de lei fiecare. Prin răspunsul din 30 august 2017, Publicația „Jurnal de Chișinău” a respins cererea prealabilă ca neîntemeiată.

Nicolae Dabija a susținut că, fiind președinte al mai multor organizații nonguvernamentale cu zeci de mii de membri - Forul Democrat al Românilor din Republica Moldova, Mișcarea „Sfatul Țării- I”, Asociația Oamenilor de Știință, Cultură și Artă, membru al Academiei de Științe de la București, Chișinău și Ulan-Bator, laureat al mai multor premii internaționale, câteva școli din republică îi poartă numele, este inclus în manuale școlare, calomniile și injuriile menționate mai sus îi prejudiciază grav imaginea publică, dar și pe cea de scriitor.

A menționat că, reprezentantul pârâților încadrează articolul „Portretul lui Nicolae Dabija” de Constantin Cheianu publicat la 11 august 2017, alcătuit din minciuni, dezinformări, injurii și defăimări în noțiunea de „judecată de valoare”, ceea ce reprezintă o încercare de a se eschiva de la responsabilitate. Or, judecata de valoare nu e un sinonim și nici nu poate substitui minciuna, dezinformarea, calomnia, injuria, defăimarea, informațiile false, expunerea denaturată a unor fapte care au avut loc sau expunerea unor fapte inventate de autor, precum nici lipsa unui substrat factologic.

Reclamantul a invocat că minciuna și dezinformarea prin informații false nu pot fi încadrate în noțiunea judecată de valoare.

A subliniat că, nu s-a întâlnit niciodată cu V. Plahotniuc, nu a colaborat niciodată cu portalul hotnews despre care pârâțul Constantin Cheianu afirmă în articolul său „unde Dabija publică regulat” și nu a participat la nicio emisiune de studio a televiziunilor care îi aparțin lui V. Plahotniuc.

A solicitat recunoașterea frazelor expuse de către Publicația „Jurnal de Chișinău” și portalul jurnal.md publicate în articolul calomnios intitulat „Portretul lui Nicolae Dabija”, semnat de Constantin Cheianu, ca necorespunzătoare realității și care lezează onoarea și demnitatea, obligarea pârâților să publice nu mai târziu de 15 zile de la momentul intrării în vigoare a hotărârii judiciare dezmințiri referitoare la afirmațiile calomnioase pe paginile publicației „Jurnal de Chișinău” și portalul jurnal.md, încasarea de la Publicația „Jurnal de Chișinău” a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, de la portalul jurnal.md suma de 10 000 de lei – prejudiciu moral și de la Cheianu Constantin suma de 100 000 de lei – prejudiciu moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată de la Publicația „Jurnal de Chișinău” și Constantin Cheianu.

Prin hotărârea din 10 februarie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Dabija Nicolae a fost admisă parțial, fiind constatată ca fiind defăimătoare, calomnioasă și care lezează onoarea și demnitatea lui Dabija Nicolae, următoarele fraze din articolul "Portretul lui Nicolae Dabija", autor Cheianu Constantin, publicate prin intermediul PP "Jurnal de Chișinău":

-„Nicolae Dabija e... un parșiv”, „... o canalie notorie”, „lingău al lui Plahotniuc”, „poet-oncolog”, „om josnic, fără scrupule”, „șantajabil”, „cu grave păcate, minciunos”, leit Plahotniuc”, „prieten cu Plahotniuc”, „sluga lui Plahotniuc”, „împlinește comenzile lui Plahotniuc”, „Plahotniuc îi editează cărțile”, „amoral”, „hoț”, „denunțator la CC și KGB”, „porc”.

-„Nicolae Dabija... ins înrăit, veninos, cinic, cu un apetit infinit pentru a bârfi, a murdări, a calomnia. Când vrea (ori trebuie) să spună ceva rău despre o persoană, Dabija nu se rezumă doar la epitețe, el devine un parșiv care pierde simțul și măsura cuvintelor, a ceea ce spune, emițând minciuni cumplite, apocaliptice.”

-„De vreo trei ani scriitorul Nicolae Dabija a intrat în armata slujitorilor lui Vladimir Plahotniuc. Unii spun că de dragul banilor, alții - din cauza șantajului, cică Plahotniuc l-ar avea la mână pe chestia banilor din România pe care i-a gestionat nu tocmai corect Dabija. Alții spun că la mijloc e și una, și alta. Cert este că omul îndeplinește nu doar cuminte, ci cu un zel ieșit din comun comenzile venite de la GBC. Din cauza aceasta, de trei ani eu, Val Butnaru, Anatol Durbală și postul nostru Jurnal TV suntem de ocară în gura lui Dabija. Dar cum să te miri de asta, dacă el a ajuns într-un articol să-l critice până și pe ambasadorul SUA la Chișinău, atunci când acesta nu a făcut pe placul lui Plahotniuc?!”

-„Una din metodele preferate ale lui Dabija de a murdări oameni și deci de a face bani este răscolitul mormintelor. Întotdeauna a practicat treaba asta și întotdeauna cu destul profit. Iarna trecută nu apucase să înghețe țărâna pe mormântul lui Ion Ungureanu că Dabija a și început s-o râme împreună cu o altă canalie notorie de la Uniunea Scriitorilor, Andrei Strâmbeanu, atacându-ne pe mine și pe Val Butnaru. Și interesant că imediat după aceste atacuri la adresa noastră, o piesă de teatru a lui Strâmbeanu a ajuns în repetiții la teatrul Național - cică în această toamnă va fi premiera - iar Dabija și-a mai editat niște cărți (asta fiind doar ceea ce e la vedere).”

-„La vreo opt luni de la trista dispariție a lui Ion Ungureanu, Dabija mai dă o dată cu tîrnăcopul în mormântul lui. Cu același scop, de a-i folosi numele pentru a ne denigra. Și fiți siguri că omul o să mai întoarcă cadavrul lui Ungureanu pe o parte și pe alta atâta timp cât numele acestuia o să-i aducă dividende. Ori o să-l spele de niște păcate.”

-„Dabija... e o slugă a lui Plahotniuc. Dar cum să ataci o slugă a lui Plahotniuc în justiția lui Plahotniuc?!”

-...portalurile ale lui Plahotniuc, inclusiv hotnews.md, unde Dabija publică regulat...”

-„Dabija spune minciuna că de fapt Ion Ungureanu l-a declarat „ticălosul anului” nu pe Năstase, ci pe socialistul Bătrâncea.”

-„Dabija avea altă comandă de la Plahotniuc, și anume aceea de a ne murdări și compromite.”

-„Strâmbeanu, celălalt lingău al lui Plahotniuc, a scris că Ungureanu suferea demult de cancer, Dabija e un... poet-oncolog!”

-„Revărsare de josnicie a lui Dabija...”

-„De ce credeți că el s-a făcut mare prieten cu Plahotniuc? Da, în primul rând din cauza banilor, dar și a moravurilor apropiate.”

-„Cât de ușor și fără scrupule operează Dabija cu minciuni, dezinformare, manipulare, parcă-i leit Plahotniuc.”

-„Ce făcea Nicolae Dabija astăzi dacă mai trăiam în Uniunea Sovietică? Murdărea colegi, îi denunța la CC și la KGB. Acum editează cărți și ziare pe bani românești și pe banii lui Plahotniuc”.

S-a obligat Constantin Cheianu și Publicația ”Jurnal de Chișinău” să publice nu mai târziu de 15 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești dezmințirea prin care să se infirme relatările defăimătoare invocate de Constantin Cheianu în articolul ” Portretul lui Nicolae Dabija”, pe paginile Publicației ”Jurnal de Chișinău” după cum urmează:

-„Nicolae Dabija e... un parșiv”, „... o canalie notorie”, „lingău al lui Plahotniuc”, „poet-oncolog”, „om josnic, fără scrupule”, „șantajabil”, „cu grave păcate, minciunos”, leit Plahotniuc”, „prieten cu Plahotniuc”, „sluga lui Plahotniuc”, „împlinește comenzile lui Plahotniuc”, „Plahotniuc îi editează cărțile”, „amoral”, „hoț”, „denunțator la CC și KGB”, „porc”.

-„Nicolae Dabija... ins înrăit, veninos, cinic, cu un apetit infinit pentru a bârfi, a murdări, a calomnia. Când vrea (ori trebuie) să spună ceva rău despre o persoană, Dabija nu se rezumă doar la epitețe, el devine un parșiv care pierde simțul și măsura cuvintelor, a ceea ce spune, emițând minciuni cumplite, apocaliptice.”

-„De vreo trei ani scriitorul Nicolae Dabija a intrat în armata slujitorilor lui Vladimir Plahotniuc. Unii spun că de dragul banilor, alții - din cauza șantajului, cică Plahotniuc l-ar avea la mână pe chestia banilor din România pe care i-a gestionat nu tocmai corect Dabija. Alții spun că la mijloc e și una, și alta. Cert este că omul îndeplinește nu doar cuminte, ci cu un zel ieșit din comun comenzile venite de la GBC. Din cauza aceasta, de trei ani eu, Val Butnaru, Anatol Durbală și postul nostru Jurnal TV suntem de ocară în gura lui Dabija. Dar cum să te miri de asta, dacă el a ajuns într-un articol să-l critice până și pe ambasadorul SUA la Chișinău, atunci când acesta nu a făcut pe placul lui Plahotniuc?!”

-„Una din metodele preferate ale lui Dabija de a murdări oameni și deci de a face bani este răscolitul mormintelor. Întotdeauna a practicat treaba asta și întotdeauna cu destul profit. Iarna trecută nu apucase să înghețe țărâna pe mormântul lui Ion Ungureanu că Dabija a și început s-o râme împreună cu o altă canalie notorie de la Uniunea Scriitorilor, Andrei Strâmbeanu, atacându-ne pe mine și pe Val Butnaru. Și interesant că imediat după aceste atacuri la adresa noastră, o piesă de teatru a lui

Strâmbeanu a ajuns în repetiții la teatrul Național - cică în această toamna va fi premiera - iar Dabija și-a mai editat niște cărți (asta fiind doar ceea ce e la vedere).”

-„La vreo opt luni de la trista dispariție a lui Ion Ungureanu, Dabija mai dă o dată cu tîrnăcopul în mormântul lui. Cu același scop, de a-i folosi numele pentru a ne denigra. Și fiți siguri că omul o să mai întoarcă cadavrul lui Ungureanu pe o parte și pe alta atîta timp cât numele acestuia o să-i aducă dividende. Ori o să-l spele de niște păcate.”

-„Dabija... e o slugă a lui Plahotniuc. Dar cum să ataci o slugă a lui Plahotniuc în justiția lui Plahotniuc?!”

-...portalurile ale lui Plahotniuc, inclusiv hotnews.md, unde Dabija publică regulat...”

-„Dabija spune minciuna că de fapt Ion Ungureanu l-a declarat „ticălosul anului” nu pe Năstase, ci pe socialistul Bătrîncea.”

-„Dabija avea altă comandă de la Plahotniuc, și anume aceea de a ne murdări și compromite.”

-„Strâmbeanu, celălalt lingău al lui Plahotniuc, a scris că Ungureanu suferea demult de cancer, Dabija e un... poet-oncolog!”

-„Revărsare de josnicie a lui Dabija...”

-„De ce credeți că el s-a făcut mare prieten cu Plahotniuc? Da, în primul rând din cauza banilor, dar și a moravurilor apropiate.”

-„Cât de ușor și fără scrupule operează Dabija cu minciuni, dezinformare, manipulare, parcă-i leit Plahotniuc.”

-„Ce făcea Nicolae Dabija astăzi dacă mai trăiam în Uniunea Sovietică? Murdărea colegi, îi denunța la CC și la KGB. Acum editează cărți și ziare pe bani românești și pe banii lui Plahotniuc”.

S-a încasat de la Constantin Cheianu și PP ”Jurnal de Chișinău” în beneficiul lui Dabija Nicolae suma de 5000 de lei fiecare cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 150 de lei fiecare cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, pretențiile formulate de reclamantul Dabija Nicolae față de Constantin Cheianu și Publicația ”Jurnal de Chișinău” au fost respinse. În privința pretențiilor formulate de către Dabija Nicolae față de portalul jurnal.md procesul s-a încetat în legătură cu lipsa capacității de folosință.

La data de 13 februarie 2020 Publicația „Jurnal de Chișinău” și Constantin Cheianu, reprezentați de avocatul Dumitru Pavel, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 10 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea admiterii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 03 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Publicația „Jurnal de Chișinău” și Constantin Cheianu, reprezentați de avocatul Dumitru Pavel și a fost menținută hotărârea din 10 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că informația expusă de către Publicația "Jurnal de Chișinău" și portalul jurnal.md publicate în articolul intitulat "Portretul lui Nicolae Dabija", semnat de Constantin Cheianu este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate în informație. Or, articolul conține un șir de expresii defăimătoare, și anume: „Nicolae Dabija e... un parșiv”, „... o canalie notorie”, „lingău al lui Plahotniuc”, „poet-oncolog”, „om josnic, fără scrupule”, „șantajabil”, „cu grave păcate, minciunos”, „leit Plahotniuc”, „prieten cu Plahotniuc”, „sluga lui Plahotniuc”, „împlinește comenzile lui Plahotniuc”, „Plahotniuc îi editează cărțile”, „amoral”, „hoț” (ar fi furat bani din România), „denunțator la CC și KGB”, „porc” („râmbă mormintele”) etc; „Nicolae Dabija... ins înrăit, veninos, cinic, cu un apetit infinit pentru a bârfi, a murdări, a calomnia. Când vrea (ori trebuie) să spună ceva rău despre o persoană, Dabija nu se rezumă doar la epitete, el devine un parșiv care pierde simțul și măsura cuvintelor, a ceea ce spune, emițând minciuni cumplite, apocaliptice.”

Instanța de apel nu a reținut argumentul apelanților precum că frazele expuse în articolul nu se referă la fapte, ci reprezintă judecăți de valoare și opinii ale autorului Constantin Cheianu, bazate pe analiza atentă atât a activității intimatului, a informațiilor publicate anterior de presă, cât și constatările altor instanțe de judecată. Or, potrivit jurisprudenței CEDO, chiar și atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixțiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar și o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărîrea CEDO din 01.07.1997 pronunțată în cazul *Obershlik c. Austriei*).

În speță, în opinia instanței, pârâtul nu a demonstrat că informația răspândită constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient.

Totodată în opinia instanței de apel, chiar și în circumstanțele în care articolul adus în discuție este replica autorului Constantin Cheianu, iar reclamantul se plasează în categoria de persoană publică, prin declarațiile publicate în articolul "Portretul lui Nicolae Dabija" și anume: „De vreo trei ani scriitorul Nicolae Dabija a intrat în armata slujitorilor lui Vladimir Plahotniuc. Unii spun că de dragul banilor, alții - din cauza șantajului, cică Plahotniuc l-ar avea la mână pe chestia banilor din România pe care i-a gestionat nu tocmai corect Dabija”...- „Ce făcea Nicolae Dabija astăzi dacă mai trăiam în Uniunea Sovietică? Murdărea colegi, îi denunța la CC și la KGB. Acum editează cărți și ziare pe bani românești și pe banii lui Plahotniuc”, autorul articolului a depășit limitele criticilor acceptabile în contextul dezbaterii de interes general.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că pârâții nu au prezentat probe, precum că informația răspândită constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient.

La data de 18 decembrie 2020 Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău” au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 03 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 10 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea

unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă, cu încasarea din contul intimatului a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel.

Recurenții au indicat că, conținutul articolului din 11 august 2017, scris și publicat în ziarul editat de PP „Jurnal de Chișinău” este rezultat al reacției de apărare a autorului asupra acuzațiilor vociferate de Nicolae Dabija, prin ce acesta îi imputa lui Constantin Cheianu și unor persoane din cadrul Jurnal TV, vinovăția pentru îmbolnăvirea și decesul lui Ion Ungureanu. Or, în ședința de judecată intimatul a recunoscut că a comunicat public afirmații denigratoare despre Constantin Cheianu și unele persoane de la Jurnal TV, pe care îi consideră fiind „asini morali ai lui I. Ungureanu”.

Au afirmat că în fapt, prin articolul apreciat ca fiind lezant, autorul Constantin Cheianu expune o replică asupra aceluiași acuzații neîntemeiate vociferate în spațiul public de intimat, circumstanță de care trebuiau să țină cont instanțele de judecată.

Recurenții consideră că instanțele ierarhic inferioare au omis să se pronunțe asupra acestui aspect important al cauzei și nu au reieșit din substratul și pretextele ce au stat la baza judecăților de valoare enunțate de recurenți. Instanțele de judecată urmau să constate și să țină cont de faptul că persoana pretins lezată nu este o persoană simplă, ordinară, ci o persoană publică, care și-a impus prezența sa în mas-media și s-a străduit încă din anii sovietici să fie în vizorul lumii. Mai mult ca atât, o bună parte din frazele indicate de instanțe ca fiind lezante țin de activitatea politică a intimatului, de viziunile lui politice, fiind cert caracterul politic al personalității lui Nicolae Dabija.

Au menționat că, concluzia primei instanțe precum că intimatul a fost supus unei defăimări ca și o simplă persoană este combătută prin statutul asumat de acesta, de persoană publică și politică. Anume acest considerent urma să extindă considerabil limitele unei critici admisibile a activității persoanei publico-politice Nicolae Dabija, fapt ce nu a fost efectuat de nici prima instanță și nici de cea de apel, care s-au rezumat doar la copierea tuturor afirmațiilor inserate în cererea de chemare în judecată, chiar dacă unele din aceste informații nu se refereau măcar la Nicolae Dabija.

Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău” au notat că, în ce privește conținutul articolului pe care instanțele îl apreciază ca fiind lezant, nu se referă la fapte, ci reprezintă judecăți de valoare și opinii ale autorului, bazate pe analiza atentă atât a activității intimatului, a informațiilor publicate anterior de presă, cât și constatările altor instanțe de judecată. Deci, marea majoritate a judecăților de valoare expuse în articolul din litigiu se bazează pe alte publicații despre Nicolae Dabija, accesibile publicului larg, toate fiind deduse publicului înainte de publicarea acestui articol, fiind practic preluate de Constantin Cheianu în maniera proprie de înțelegere și redare.

Au mai invocat că, informația răspândită de mass-media poate conține exagerări și chiar provocări, însă trebuie să fie suficient de exactă pentru a nu dezinforma. Nu constituie dezinformare inexactitatea care nu schimbă esența faptelor. Prin cererea de chemare în judecată, intimatul nu a demonstrat în niciun fel că informația constituie o

relatare cu privire la fapte și este în esență falsă, dar nici că judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient și nici nu a argumentat quantumul prejudiciului cauzat, împrejurări în care le permite să conchidă că acesta nu a onorat obligația procesuală impusă prin lege. În același timp, însuși intimatul recunoaște și confirmă prin cererea de chemare în judecată că sumele solicitate nu au caracter de compensare a prejudiciului moral ce i-ar fi cauzat, ci, că are nevoie de acești bani pentru a ridica un monument.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 03 noiembrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală a lui Constantin Cheianu la data de 02 decembrie 2020 și la adresele electronice ale Publicației „Jurnal de Chișinău” și avocatului Dumitru Pavel la data de 03 decembrie 2020 (f.d. 164-165, volumul II).

Astfel, recursul, declarat la data de 18 decembrie 2020, este în termen.

La data de 26 ianuarie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Nicolae Dabija, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 202).

Referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Constantin Cheianu și Publicația „Jurnal de Chișinău” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic